

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2019 roku w sprawie z powództwa R. J.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oddalił powództwo i nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów postępowania.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożył powód zaskarżając wyrok w całości i zarzucając naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego, tj:

1) art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji uznanie za niezasadne kwestionowanie przez powoda zdarzenia prawnego tj. skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, na którym oparto wydanie klauzuli wykonalności, podczas gdy z uwagi na fakt nieskutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki nie doszło do rozwiązania umowy – wbrew oświadczeniom banku zawartym we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności – nie mogła zostać postawiona w całości w stan wymagalności, a zatem nie było podstaw do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego;

2) art. 6 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia nieskutecznego wypowiedzenia przez bank umowy pożyczki w sytuacji, gdy powód nie posiada prawnych ani faktycznych możliwości wykazania tego faktu;

3) art. 6 k.c. w zw. z art. 509 k.c. i 511 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i w rezultacie tego uznanie, że strona pozwana zwolniła się z obowiązku wykazania skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki poprzez wykazanie skutecznego zbycia spornej wierzytelności przysługującej jej pierwotnie względem powoda na rzecz podmiotu trzeciego, załączając kserokopię wyciągu umowy sprzedaży wierzytelności, w sytuacji w której załączony dokument nie potwierdza przejścia wierzytelności pozwanego względem powoda na podmiot trzeci.

2. przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy:

1) art. 233 k.p.c. – przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez;

a) uznanie, iż powództwo strony powodowej jest nieuzasadnione z uwagi na zbycie przez pozwaną spornej wierzytelności na rzecz podmiotu nie będącego bankiem (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. i na dzień wytoczenia powództwa wierzytelność nie przysługuje już pozwanej, w sytuacji w której obrót sporną wierzytelnością nie ma wpływu na prawa powoda w wytoczeniu powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności;

b) uznanie, iż nie jest możliwe załączenie przez pozwaną do akt niniejszego postępowania dokumentów związanych z zwartą pożyczką, a w szczególności dokumentów dotyczących jej wypowiedzenia, z uwagi na zbycie wierzytelności pozwanej na rzecz podmiotu trzeciego;

c) uznanie, iż zwrócenie się pozwanej do Prokury w celu uzyskania dokumentów dotyczących wypowiedzenia umowy pożyczki stanowiłoby zbyt daleko idące rozłożenie ciężaru dowodu na stronę pozwaną, w sytuacji w której strona pozwana nie ma żadnych możliwości uzyskania przedmiotowych dokumentów;

d) uznanie, że Prokura nie byłaby związana żądaniem strony pozwanej w zakresie udostępnienia dokumentów związanych z zwartą pożyczką, a w szczególności dokumentów dotyczących jej wypowiedzenia w sytuacji, w której pozwany nie wykazał nawet inicjatywy związanej ze ściąganiem przedmiotowych dokumentów;

e) uznanie wyłącznie na podstawie oświadczenia pozwanej, że Bank nie posiada już żadnych dokumentów związanych z umową pożyczki zawartej z powodem w 2008 r. z uwagi na upływ okresów jej przechowywania, w sytuacji w której nie zostało wykazane do kiedy pozwany winien przechowywać przedmiotowe dokumenty ani też nie został załączony protokół zniszczenia dokumentów w celu wykazania iż wśród zniszczonych dokumentów znajdował się również tytuł wykonawczy dot. powoda;

f) uznanie, że umorzenie postępowania egzekucyjnego w 2011 oraz niepodejmowanie przez pozwaną kroków prawnych przez ostatnie kilka lat w celu wyegzekwowania spornej wierzytelności, ma stanowić gwarancję dla powoda o niezrealizowaniu tytułu wykonawczego, w sytuacji w której pozwana dopóki dysponuje tytułem wykonawczym ma prawną możliwość jego zrealizowania;

g) uznanie przez Sąd I instancji, iż nie istnieje nawet potencjalna możliwość zrealizowania tytułu wykonawczego, w sytuacji w której tytuł wykonawczy może być zrealizowany przez pozwaną dopóki jest w jej posiadaniu a jedynie zwrot tytułu dłużnikowi powoduje zakończenie obaw dłużnika w zakresie zrealizowania tytułu wykonawczego;

h) uznanie przez Sąd I instancji, iż przesłanką mającą wpływ na oddalenie powództwa w niniejszej sprawie miał upływ około 7 lat od ostatnio podejmowanych przeciwko powodowi działań zmierzających do odzyskania spornej wierzytelności, w sytuacji w której art. 840 k.p.c. nie wprowadza terminu w ramach którego powód skutecznie może domagać się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności;

3. nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy i niezbadanie podstawy faktycznej i prawnej roszczenia skierowanego przez stronę powodową, mimo iż podniesione przez powoda w pozwie zarzuty o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego są zasadne i winny być rozpoznane w niniejszej sprawie, a w szczególności zarzut nie istnienia zdarzenia, na którym oparto wydany tytuł wykonawczy.

W związku z tym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie w przypadku uznania za zasadny zarzutu nierozpoznania istoty sprawy o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała się o tyle zasadna, że spowodowała zmianę zaskarżonego orzeczenia chociaż nie z powodów w niej wskazanych.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i Sąd Okręgowy przyjął je za własne jednakże na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego uznał, że podniesiony w pozwie zarzut przedawnienia roszczenia jest zasadny. W myśl wyroku SN z 15.04.2011 r. (II CSK 473/10, OSNC 2012, Nr B, poz. 29), ponieważ zarzut przedawnienia jest instytucją prawa materialnego, sąd drugiej instancji ma na podstawie art. 378 § 1 kpc obowiązek rozważenia kwestii przedawnienia bez względu na zarzuty apelacji.

Z ustaleń faktycznych bezspornie wynika, że bankowy tytuł egzekucyjny został opatrzony klauzulą wykonalności postanowieniem z dnia 21 marca 2011 r., na jego podstawie toczyło się postępowanie egzekucyjne, które postanowieniem z dnia 13 lipca 2011 r. zostało umorzone na wniosek wierzyciela i tytuł wykonawczy zwrócono wierzycielowi. Oznacza to, że postępowanie egzekucyjne na podstawie tego tytułu wykonawczego mogło być wszczęte najpóźniej do dnia 20 lipca 2014 r. zgodnie z treścią art. 118 kc, skoro jest to roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podniesiony w pozwie z dnia 5 lipca 2018 r. zarzut przedawnienia roszczenia wynikającego z tego tytułu, należy uznać za zdarzenie, które nastąpiło po powstaniu tytułu wykonawczego wskutek którego zobowiązanie wygasło.

Zgodnie bowiem z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może także oprzeć takie powództwo na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Z brzmienia tej normy wynika, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowi jedną z form merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, ale nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Dlatego podstawą powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogą być jedynie takie zarzuty, których powołanie nie było możliwe w postępowaniu, w którym doszło do wydania tytułu egzekucyjnego (tak m. in.. SA w K. w wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r., I ACa 1215/12, L.).

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy stwierdził, że wobec zbycia wierzytelności roszczenie z tego tytułu wierzycielowi nie przysługuje i jest to słuszne, ale nie oznacza, że jeżeli tytuł nadal znajduje się w jego posiadaniu (a okoliczność ta nie została w toku postępowania ustalona), to może skierować go do egzekucji. Roszczenie powoda o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności Sąd Okręgowy w tej sytuacji uznał za uzasadnione i w związku z tym na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżone orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu i apelacji. O kosztach postępowania w sprawie Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.